

IX міжнародної науково-практичної конференції Харків : ХНТУСХ, 2018. С. 173 – 177.

4. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року. За ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. К.: ННЦ “ІАЕ”, 2012, 182 с.

5. Івченко В. М., Шишкіна І. Стан і перспективи розвитку фермерства та механізми його державної підтримки в Україні. Продуктивність агропромислового виробництва. 2018. № 30. С.158-167. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pav_2018_30_19.

ПРИЧИНИ ПЕРЕХОДУ З ПРЯТОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УСТРОЮ ДО ШОСТОГО

***РОМАНАШЕНКО І.О., МАГІСТРАНТКА І КУРСУ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Наразі, інноваційний шлях розвитку є невід’ємним та таким, що визначає наступний вектор руху, як національних економічних систем, так і глобальної економіки, імперативом. Успішний розвиток будь-якої економіки визначається наявними науково-технічними ресурсами країни, які стають вирішальним фактором міжнародної конкурентоздатності і запорукою майбутнього успіху. Крім того, критерій інноваційності набув вирішального значення при ранжуванні країн в багаточисленних міжнародних рейтингах.

У ХХ столітті сформувалося визначення поняття «технологічний устрій», під яким слід розуміти різні форми громадського господарства, що базуються на відповідних формах власності на засоби виробництва.

Концепція технологічних укладів є продовженням теорії довгих хвиль Кондратьєва. Дана теорія була запропонована економістом Сергієм Глазьевим [3], який опирався у своїх дослідженнях на роботи Кондратьєва Н.Д. та Шумпетера Й.. Ідеї С. Глазьева, отримали подальший розвиток у роботах Авербуха В.М. [1], Геєця В.М. [2], Семиноженка В.П. [2], Яковця Ю.В. [4] та інших, які займались подальшим розвитком теорії технологічних устроїв.

Елементи подальшого технологічного устрою завжди виникають в надрах попередніх устроїв. У зв'язку з цим, метою даної

---

* Науковий керівник –Ткаченко С.Є., к.е.н., доцент

роботи є виявлення ключових аспектів переходу до шостого технологічного устрою, пов'язаного з включенням в виробництво людської свідомості. Тобто людська свідомість може стати самостійною продуктивною силою, а відповідні технології можна позначити як когнітивні. До теперішнього часу виробництво продукту не вимагало прямої участі людської свідомості.

Технологічний устрій являє собою цілісне і стійке утворення із замкнутим циклом видобутку первинних ресурсів, їх переробкою і випуском набору кінцевих продуктів, що задовольняють їх суспільний попит [3]. З іншого боку, для технологічного устрою притаманна зміна революціонізуючих поколінь техніки, базованих на загальному технологічному принципі [4] (табл. 1).

Технологічна революція приводить до формування нового технологічного устрою лише в разі появи ефективних способів перетворення проривних інновацій в прибутковий бізнес. Перехід до шостого технологічного устрою ставить комплекс задач, пов'язаних з синтезом досягнень за ключовими технологічними напрямками (сфера біо- і нанотехнологій, генної інженерії, мембранних і квантових технологій, мікромеханіки, фотоніки, термоядерної енергетики та ін.), створенням штучного інтелекту [5].

Таблиця 1

Еволюція технологічних укладів

Технологічний уклад	Країна-лідер	Галузі – світові лідери	Висхідна фаза, роки	Спадна фаза, роки
Перший	Велика Британія	Текстильна промисловість, виплавка чавуну	1740-1763	1763-1792
Другий	Велика Британія	Залізниця, паровий двигун, важке машинобудування, хімічна промисловість, електротехніка	1792-1815	1815-1850
Третій	США	Металургія, електроенергетика, неорганічна хімія	1850-1873	1873-1914
Четвертий	США	Авто-,	1914-1945	1945-1973

		авіабудування, органічна хімія		
П'ятий	ЄС або Східна Азія	Переробка інформації, електроніка, телекомунікації, робототехніка	1973-2000	2000-2026
Шостий	?	Нано- і біотехнології	2026-2050	2050-2080

Досі вчені чітко не виділяли перелік причин переходу з одного технологічного укладу до іншого. Ми пропонуємо виділити такі найбільш розповсюджені підстави, як:

- зміна відносної структури витрат (нова технологія використання певного фактору виробництва, який, по-перше, стає відносно дешевим, по-друге, не вичерпується в майбутньому, по-третє здатен збільшувати прибуток шляхом зменшення вартості капіталу і робочої сили);

- чітке бачення прибуткових напрямів розвитку з використання нових технологій виробниками або споживачами, що впливає на інвестиції та інновації;

- поява кризових явищ в економіці;

- відповідна організаційна практика бізнесу (широке використання інноваційних технологій формує відповідні ним нові ринкові умови і принципи організації діяльності, які перевершують попередні і стають частиною нової теорії ефективності).

Отже, ключовими напрямками на етапі переходу до шостого технологічного устрою є наука, як самостійна сфера суспільного життя, і модель економічної системи. Крім того, неодмінним елементом нового устрою стають технічні і технологічні новації, впровадження яких у виробництві поступово зростає, що призводить до синтезу досягнень за ключовими технологічними напрямками. У моделі економічної системи при цьому спостерігається криза або цикл криз, що на тлі співіснування кількох технологічних устроїв робить необхідним техніко-технологічний прорив, тобто перехід до нового устрою.

Література.

1. Авербух В.М. Шестой технологический уклад и перспективы (краткий обзор). *Вестник Ставропольского государственного университета*. 2010г. № 71. С. 159–166.
2. Гесць В.М. Інноваційні перспективи України: монографія. Х.: Константа. 2006р. С. 68–70.
3. Глазьев С.Ю., Харитонов В.В. Нанотехнологии как ключевой фактор нового технологического уклада в экономике. М.: «Тривант». 2009г. С. 302–304.
4. Яковец Ю.В. Эпохальные инновации XXI века. М.: Экономика. 2004г. С. 444 – 446.
5. Н. Hanusch, А. Pyka, Р. Carlota. Finance and technical change: A long-term view. *African Journal of Science, Technology, Innovation and Development*. 2011. № 1. Р. 10-35.

СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

***РОСЛЯКОВА А.К., СТУДЕНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА»***

Стимулювання працівників є одним із головних завдань керівника підприємства, що збільшить ефективність функціонування будь-якого підприємства. Матеріальне та моральне стимулювання є одним із важелів керівника для зацікавлення персоналу в максимальній віддачі на робочому місці. На даний час в Україні, проблема стимулювання працівників набула актуального значення, оскільки ефективне виконання завдань, які стоять перед працівниками, можливе лише за умови належного стимулювання, здатного викликати інтерес до ефективної діяльності на робочому місці.

Потрібно розробляти і впроваджувати такі програми морального і матеріального заохочення персоналу, які б сприяли високій результативності та продуктивності їх роботи, що спонукатиме до процвітання підприємства.

---

* Науковий керівник – Кравченко Ю.М., к.е.н., старший викладач ВНЗ